

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор МГУ

к.ю.н., доцент Громовенко К.В.

«20» 08 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНА АДВОКАТУРА

Галузь 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність(напрямок підготовки) 293 «Міжнародне право»
(шифр і назва спеціальності)

Назва освітньої програми Міжнародне право

Факультет Інститут права, економіки та міжнародних відносин
(назва факультету)

Ступінь вищої освіти(освітньо-кваліфікаційний рівень) початковий рівень (короткий цикл)

ОДЕСА
2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Порівняльна адвокатура» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки молодшого бакалавра за спеціальністю 293 – Міжнародне право

Розробник: доцент кафедри МППП,
к.ю.н., доцент С.І. Цуркану

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

Протокол № 1 від 07 серпня 2020 р.

В.о. завідувача кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства
доц. Цуркану С.І.

Гарант освітньої програми С.С. Андрейченко

«10» 08 2020 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Рік навчання	
Змістових модулів – 2	2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Семестр	
Загальна кількість годин - 90	4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Лекції	
	24 год.	6 год.
	Практичні, семінарські	
	12 год.	6 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	54 год.	78 год.
	Індивідуальні завдання:	
	-	-
Вид контролю:		
залік	залік	

Мета: формування у студентів сучасного погляду на професію адвоката і її місце у забезпеченні прав та охоронюваних законом інтересів громадян і юридичних осіб, її значення та роль у побудові демократичної і правової держави; вироблення свідомого і відповідального ставлення до майбутньої професії; засвоєння принципів та організаційних форм діяльності адвокатури та гарантій адвокатської діяльності, адвокатської етики та особливості захисту прав громадян України.

Завдання:

1. Вивчення навчальної і спеціальної юридичної літератури.
2. Аналіз норм законодавства, яке регулює організацію та діяльність адвокатури.
3. Складання проектів процесуальних документів, необхідних для реалізації повноважень адвоката.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Засвоїти (знати):

1. Поняття, завдання та проблеми подальшого вдосконалення адвокатури України;
2. Принципи та організаційні форми діяльності адвокатури в Україні та у зарубіжних країнах;
3. Види адвокатської діяльності;
4. Умови допуску до професії адвоката;
5. Підстави та порядок притягнення адвоката до юридичної відповідальності;
6. Етичні засади адвокатської діяльності.

вміти:

1. Побудувати захист в кримінальній або представництво у цивільній справі;
2. Орієнтуватись у різних галузях права;
3. Складати процесуальні документи;
4. Орієнтуватись в системі нормативно-правових актів щодо організації та діяльності адвокатури.

2. ВИМОГИ ДО РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ

У процесі реалізації програми дисципліни «Порівняльна адвокатура» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 5. Здатність пропонувати та обґрунтовувати власну позицію.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел за допомогою використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до генерування нових ідей при вирішенні практичних завдань.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 3. Знання особливостей міжнародно-правових явищ, вміння прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного права.

ФК 5. Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем у сфері міжнародного права, порівняльного правознавства, національного права, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

ФК 6. Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав.

Навчальна дисципліна «Основи міжнародного приватного права» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 3. Демонструвати знання основ міжнародного публічного права та міжнародного приватного права.

РН 7. Пояснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду справ міжнародними судовими органами.

РН 8. Демонструвати знання щодо захисту прав та законних інтересів фізичних осіб у міжнародній, іноземних та вітчизняній національних юрисдикціях.

РН 9. Аналізувати джерела міжнародного публічного права, джерела права у правових системах сучасного світу, джерела міжнародного приватного права.

РН 11. Пропонувати інструменти захисту інтересів України у різних сферах.

РН 14. Проводити власні дослідження у сфері міжнародного публічного права, порівняльного правознавства, міжнародного приватного права.

РН 16. Сприяти здійсненню ідеї верховенства права у державі.

РН 22. Брати участь у фахових дискусіях з міжнародно-правової проблематики.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення про адвокатуру

Вступ. Предмет та місце курсу в системі суміжних юридичних дисциплін. Методи вивчення і завдання курсу. Джерела, система курсу.

Поняття адвокатури. Вузьке та широке розуміння терміну „адвокатура”. Етимологія терміну „адвокат”.

Адвокатура України, її роль у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина. Міжнародно-правові гарантії захисту прав людини. Стандарти Ради Європи, ООН, Європейського Союзу. Завдання адвокатури України.

Правовий статус адвокатури України. Принципи адвокатської діяльності за міжнародними стандартами та за законодавством України. Незалежність, верховенство права, конфіденційність, демократизм, гуманізм.

Загальні положення правового статусу адвоката та правозахисника. Розмежування понять „адвокат” та „правозахисник”. Відмінність в обов'язі прав і відповідальності. Умови набуття статусу адвоката та правозахисника.

Організаційно-правові форми правозахисної діяльності. Індивідуальна адвокатська діяльність, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання. Державна реєстрація адвокатів та їх об'єднань. Особливості реєстрації як платників податків адвокатів та адвокатських об'єднань. Державна реєстрація юридичних фірм. Міжнародні юридичні фірми. Порівняльна характеристика організаційно-правових форм правозахисної діяльності США, держав Європи та України.

Структура адвокатури України. Єдиний реєстр адвокатів. Асоціації, спілки та об'єднання адвокатів, їх завдання. Особливості асоціацій адвокатів у різних державах.

Тема 2. Правовий статус адвоката

Процес набуття статусу адвоката. Належна освіта адвоката, професійна підготовка адвоката. Порядок здачі кваліфікаційного іспиту на здобуття свідоцтва на право зайняття адвокатською діяльністю. Присяга адвоката. Види адвокатської діяльності

Права адвоката: представництво і захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб, надання консультацій. Прийняття доручення. Відмова від прийняття доручення

Обов'язки адвоката. Зміст адвокатської таємниці. Відповідальність за порушення адвокатської таємниці. Уникнення конфлікту інтересів, мирова угода. Інформування клієнта про хід справи.

Адвокатура як інститут правової системи. Взаємовідносини адвокатури з іншими інститутами правової системи. Взаємовідносини адвоката з клієнтом

Гарантії діяльності адвокатів: незалежність адвокатів, охорона правової позиції адвоката, рівність прав. Цивільний імунітет.

Угода про надання юридичної допомоги. Розірвання угоди адвокатом, розірвання угоди клієнтом.

Порядок оплати праці адвоката. Гонорар. Фактори, що беруться до уваги при визначенні обґрунтованості суми гонорару. Оплата праці за призначенням.

Відповідальність адвоката: цивільно-правова, кримінальна.

Дисциплінарні стягнення.

Припинення та призупинення адвокатської діяльності.

Тема 3. Історія адвокатури

Походження та історичний шлях світової адвокатури. Адвокатура та судові оратори Стародавньої Греції та Риму. Друковані пам'ятки видатних адвокатів цих країн щодо адвокатської професії та ораторського мистецтва.

Історія української адвокатури. Судове представництво в Київській Русі у IX - XIII століттях та характерні риси цього представництва.

Формування професійної адвокатури в Україні, виникнення поняття "адвокат". Пам'ятки права XIV - XVI століть. Вимоги щодо осіб, які виявили намір займатися адвокатською діяльністю.

Судова реформа 1864 року в Росії. Де і коли в Україні були створені Ради присяжних повірених. Принципи організації та діяльності адвокатури у 1864 - 1917 роках. Повноваження Рад присяжних повірених. Найбільш відомі адвокати цього періоду.

Адвокатура України у 1917 - 1922 роках. Організаційні форми адвокатської діяльності у цей період.

Адвокатура України у 1922 - 1931 роках. Керівні органи адвокатури та їх повноваження. Судова реформа 1922 року. Нормативні акти, що регулювали організацію та діяльність адвокатури України у цей період. Хто і як міг набути статус адвоката у ці роки.

Адвокатура України у період 1931 - 1939 років. Форми діяльності адвокатів, правове та фінансове становище об'єднань адвокатів, оплата праці адвокатів, організація контролю за діяльністю адвокатів та дисциплінарна відповідальність адвокатів.

Нормативно-правові акти, які регулювали діяльність адвокатури у період 1939 - 1962 років. Правове становище колегій адвокатів та організація діяльності юридичних консультацій. Оплата праці адвокатів, нормативне регулювання. Дисциплінарна відповідальність адвокатів та порядок оскарження дисциплінарних стягнень.

Правове становище адвокатури України у період 1962 - 1980 років. Законодавчі та нормативні акти, що регулювали діяльність адвокатури у цей період. Керівні органи колегій адвокатів та їх повноваження. Прийом та виключення із колегій адвокатів.

Адвокатура України у період 1980 - 1990 років. Нормативно-правові акти, що регулювали діяльність адвокатури у цей період. Створення Спілки адвокатів України. Органи адвокатського самоврядування у цей час.

Тема 4. Правовий захист у кримінальному судочинстві

Поняття терміну «захисник». Правове становище захисника у кримінальному процесі. Особи, які можуть бути захисниками.

Основні засади здійснення правового захисту: презумпція невинуватості, рівність сторін, змагальність, сприяння захисту.

Правові підстави участі захисника у дізнанні, попередньому слідстві та суді.

Запрошення захисника, призначення захисника, зміна захисника, відмова від захисника.

Підстави, що виключають участь особи як захисника. Прийняття адвокатом захисту обвинуваченого. Підстави обов'язкової участі адвоката у кримінальній справі.

Взаємовідносини між адвокатом та підзахисним. Вибір та побудова позиції захисту. Складання позовної заяви. Участь адвоката у слідчих діях.

Робота адвоката із забезпечення доказами позовних заяв.

Підготовка до судового засідання. Правовий статус захисника під час судового розгляду. Ведення адвокатом допиту в суді підсудного, потерпілих, свідків, експертів, спеціалістів.

Участь адвоката у касаційному провадженні. Участь адвоката у наглядовому провадженні.

Надання допомоги сторонам на стадії виконання судових рішень.

Тема 5. Правовий захист в цивільному судочинстві

Право громадян на звернення до суду і представництво в суді. Поняття терміну „представник”. Правові підстави участі правозахисника як представника у цивільній справі. Особи, що можуть бути представниками в цивільній справі.

Умови прийняття адвокатом доручення на ведення цивільної справи.

Обставини, що виключають участь адвоката як представника у цивільній справі.

Підготовка адвоката до ведення цивільної справи. Підготовка та оформлення позовів.

Повноваження адвоката по цивільній справі

Процесуальна самостійність адвоката

Підготовка до судового засідання. Правовий статус захисника під час судового розгляду.

Участь адвоката в оскарженні рішень суду, які не набули законної сили. Надання правової допомоги в оскарженні рішень суду, які набули законної сили.

Тема 6. Адвокатська етика

Поняття та предмет етики, історія її розвитку. Формування юридичної етики. Поняття адвокатської етики. Джерела адвокатської етики. Правила адвокатської етики України.

Основні поняття адвокатської етики. Принципи адвокатської етики: законність, демократизм, гуманізм, компетентність і добросовісність, конфіденційність, обмежене рекламування діяльності адвокатів.

Відносини адвоката з клієнтами. Умови неприпустимості представництва клієнтів з суперечливими інтересами.

Етичні питання гонорару адвоката. Етика угоди про надання правової допомоги.

Розірвання угоди про надання правової допомоги.

Судова етика адвоката. Відносини адвоката з державними органами та іншими учасниками процесу. Відносини між адвокатами

Правове становище кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

Тема 7. Стандарти адвокатської професії

Поняття стандартів адвокатської професії та їх система. Методики та технології застосування адвокатами психологічного впливу.

Вплив особистісних якостей адвокатів на ефективність їх професійної діяльності. Загальні вимоги до організації роботи та процесуальної діяльності адвоката.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	Сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Загальні положення про адвокатуру	14	4		2		8	10	2		2		10
Тема 2. Правовий статус адвоката	14	4		2		8	6					10
Тема 3. Історія адвокатури	10	4				6	6					14
Тема 4. Правовий захист у кримінальному судочинстві	14	4		2		8	6	2		2		12
Тема 5. Правовий захист в цивільному судочинстві	14	4		2		8	6	2		2		12
Тема 6. Адвокатська етика	12	2		2		8	6					10
Тема 7. Стандарти адвокатської професії	12	2		2		8	10					10
<i>Усього годин</i>	90	24		12		54	90	6		6		78

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Загальні положення про адвокатуру</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття адвокатури та її роль у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина. 2. Правовий статус адвокатури. 3. Принципи адвокатської діяльності за законодавством України. 4. Організаційні форми адвокатської діяльності. 5. Система адвокатури в Україні. Організація адвокатського самоврядування в Європі. 	2/2
2.	<p>Тема 2. Правовий статус адвоката</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок одержання статусу адвоката. 2. Права та обов'язки адвоката у професійній діяльності. 3. Адвокатська таємниця. 4. Гарантії адвокатської діяльності. 5. Оплата праці адвоката. 6. Дисциплінарна відповідальність адвоката. 7. Правовий статус українського правозахисника за кордоном. 	2/-
3.	<p>Тема 4. Правовий захист у кримінальному судочинстві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові підстави участі адвоката як представника у цивільній справі. 2. Підготовка до ведення цивільної справи. 3. Вироблення правової позиції. Колізія правової позиції представника і довірителя. 4. Права та обов'язки представника в цивільному процесі. 5. Надання правової допомоги в оскарженні судового рішення. 6. Захист і представництво в апеляційній та касаційній інстанціях. 	2/2
4.	<p>Тема 5. Правовий захист в цивільному судочинстві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові підстави участі адвоката як представника у цивільній справі. 2. Підготовка до ведення цивільної справи. 3. Вироблення правової позиції. Колізія правової позиції представника і довірителя. 4. Права та обов'язки представника в цивільному процесі. 5. Надання правової допомоги в оскарженні судового рішення. Захист і представництво в апеляційній та касаційній інстанціях. 	2/2
5.	<p>Тема 6. Адвокатська етика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила адвокатської етики України. 2. Міжнародні принципи етики юристів. 3. Відносини адвоката з клієнтами. 4. Відносини адвоката з державними органами, судом та іншими учасниками процесу. 5. Відносини між адвокатами. 6. Правила професійної етики юристів і дисциплінарна практика. 7. Досвід України та іноземних держав. 	2/-
6.	<p>Тема 7. Стандарти адвокатської професії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття стандартів адвокатської професії та їх система. 2. Методики та технології застосування адвокатами психологічного впливу. 3. Вплив особистісних якостей адвокатів на ефективність їх професійної діяльності. 4. Загальні вимоги до організації роботи та процесуальної діяльності адвоката. 	2/-
	Всього	12/6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Порівняльна адвокатура» включаються:

1. Обов'язкове знайомство з науковою літературою відповідно зазначених у програмі тем;
2. Внесення до конспекту розгорнутого плану відповіді на встановлені питання до кожного семінарського заняття, згідно програми курсу.
3. Обов'язкове конспектування матеріалів до тем, винесених на самостійний розгляд студентів, згідно тематичного плану дисципліни;
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Пошукова робота з Інтернет-ресурсами.
6. Підготовка до міжсеместрового контролю.
7. Підготовка до заліку та іспиту.

Виконуючи самостійну роботу, студент знайомиться з рекомендованою в робочій програмі курсу літературою, яку він бере в бібліотеці чи в Інтернет ресурсах.. Прочитані матеріали студент акумулює у власному конспекті у вигляді коментарів та нотаток до кожного пункту плану семінарського заняття та до окремих тем, винесених в робочій програмі на самостійне ознайомлення.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час.

Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу студент показує під час складення іспиту.

Питання з кожної теми, які треба розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Загальні положення про адвокатуру Загальні положення правового статусу адвоката та правозахисника. Розмежування понять „адвокат” та „правозахисник”. Відмінність в обсязі прав і відповідальності. Умови набуття статусу адвоката та правозахисника.</p> <p>Організаційно-правові форми правозахисної діяльності. Індивідуальна адвокатська діяльність, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання. Державна реєстрація адвокатів та їх об'єднань. Особливості реєстрації як платників податків адвокатів та адвокатських об'єднань. Державна реєстрація юридичних фірм. Міжнародні юридичні фірми. Порівняльна характеристика організаційно-правових форм правозахисної діяльності США, держав Європи та України.</p> <p>Структура адвокатури України. Єдиний реєстр адвокатів. Асоціації, спілки та об'єднання адвокатів, їх завдання. Особливості асоціацій адвокатів у різних державах.</p>	8/10
2	<p>Тема 2. Правовий статус адвоката Гарантії діяльності адвокатів: незалежність адвокатів, охорона правової позиції адвоката, рівність прав. Цивільний імунітет. Угода про надання юридичної допомоги. Розірвання угоди адвокатом, розірвання угоди клієнтом. Порядок оплати праці адвоката. Гонорар. Фактори, що беруться до уваги при визначенні обґрунтованості суми гонорару. Оплата праці за призначенням. Відповідальність адвоката: цивільно-правова, кримінальна. Дисциплінарні стягнення. Припинення та призупинення адвокатської діяльності.</p>	8/10
3	<p>Тема 3. Історія адвокатури Нормативно-правові акти, які регулювали діяльність адвокатури у період 1939 - 1962 років. Правове становище колегій адвокатів та організація діяльності юридичних консультацій. Оплата праці адвокатів, нормативне регулювання. Дисциплінарна відповідальність адвокатів та порядок оскарження дисциплінарних</p>	6/14

	<p>стягнень.</p> <p>Правове становище адвокатури України у період 1962 - 1980 років. Законодавчі та нормативні акти, що регулювали діяльність адвокатури у цей період. Керівні органи колегій адвокатів та їх повноваження. Прийом та виключення із колегій адвокатів.</p> <p>Адвокатура України у період 1980 - 1990 років. Нормативно-правові акти, що регулювали діяльність адвокатури у цей період. Створення Спілки адвокатів України. Органи адвокатського самоврядування у цей час.</p>	
4	<p>Тема 4. Правовий захист у кримінальному судочинстві</p> <p>Взаємовідносини між адвокатом та підзахисним. Вибір та побудова позиції захисту. Складання позовної заяви. Участь адвоката у слідчих діях.</p> <p>Робота адвоката із забезпечення доказами позовних заяв.</p> <p>Підготовка до судового засідання. Правовий статус захисника під час судового розгляду. Ведення адвокатом допиту в суді підсудного, потерпілих, свідків, експертів, спеціалістів.</p> <p>Участь адвоката у касаційному провадженні. Участь адвоката у наглядовому провадженні.</p> <p>Надання допомоги сторонам на стадії виконання судових рішень.</p>	8/12
5	<p>Тема 5. Правовий захист в цивільному судочинстві</p> <p>Процесуальна самостійність адвоката</p> <p>Підготовка до судового засідання. Правовий статус захисника під час судового розгляду.</p> <p>Участь адвоката в оскарженні рішень суду, які не набули законної сили. Надання правової допомоги в оскарженні рішень суду, які набули законної сили.</p>	8/12
6	<p>Тема 6. Адвокатська етика</p> <p>Етичні питання гонорару адвоката. Етика угоди про надання правової допомоги.</p> <p>Розірвання угоди про надання правової допомоги.</p> <p>Судова етика адвоката. Відносини адвоката з державними органами та іншими учасниками процесу. Відносини між адвокатами</p> <p>Правове становище кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.</p>	8/10
7	<p>Тема 7. Стандарти адвокатської професії</p> <p>Вплив особистісних якостей адвокатів на ефективність їх професійної діяльності. Загальні вимоги до організації роботи та процесуальної діяльності адвоката.</p>	8/10
	Всього	54/78

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Історичні передумови виникнення адвокатури
2. Видатні адвокати — їх життя та діяльність
3. Європейські стандарти організації адвокатури
4. Організація роботи органів адвокатського самоврядування
5. статус іноземних адвокатів в Україні
6. Історичний генезис гонорарної практики адвокатів⁷
7. Міжнародні етичні норми адвокатської діяльності
8. Законодавство про адвокатуру країн світу
9. Імплементация міжнародно-правових засад діяльності адвокатури до національного законодавства
10. Особливості роботи адвоката з позивачем і відповідачем у процесі підготовки та розгляду цивільної справи в суді
11. Судові промови адвокатів

Реферат повинен мати титульний лист, вступ, основні розділи (2–4), висновки, список використаних джерел. Цитати, фактичні і статистичні матеріали, наведені в тексті, обов'язково мають супроводжуватися посиланнями на використані джерела.

При написанні реферату слід дотримуватися наступних вимог:

1. Обов'язковою умовою написання реферату є план, що складається не менше, ніж з 3-х пунктів, а також вступ та висновки, які повинні виражати власне ставлення студента до обраної теми.
2. Робота має мати обсяг не менш 10-ти друкованих сторінок тексту
3. Друкування тексту - за допомогою комп'ютера здійснюється через 1,5 міжрядкових інтервали, 14 кегль, шрифт Times New Roman. Поля: зліва - 30 мм; праворуч - 10-15 мм; вгорі і знизу - 20 мм;

Контрольні запитання з дисципліни

1. Свобода адвокатської професії - гарант забезпечення прав і свободособи.
2. Законодавство про адвокатську діяльність.
3. Зародження адвокатської професії в зарубіжних країнах.
4. Зародження адвокатської професії в Україні.
5. Поняття та завдання адвокатури в Україні.
6. Принципи діяльності адвокатури.
7. Спілки та асоціації адвокатів.
8. Організаційні форми діяльності адвокатури.
9. Вимоги, що пред'являються до осіб, які мають намір займатися адвокатською діяльністю.
10. Вимоги до помічника адвоката.
11. Види адвокатської діяльності.
12. Професійні права адвоката.
13. Професійні обов'язки адвоката.
14. Поняття адвокатської таємниці.
15. Гарантії адвокатської діяльності.
16. Порядок оплати праці адвоката та його помічника.
17. Регіональні кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури.
18. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури.
19. Дисциплінарна відповідальність адвоката.
20. Припинення адвокатської діяльності.
21. Значення правил адвокатської етики.
22. Принципи адвокатської етики.
23. Відносини адвоката з клієнтами.
24. Відносини адвоката з державними органами – судом та іншими учасниками процесу.
25. Відносини між адвокатами
26. Відповідальність за порушення правил адвокатської етики.
27. Конституційний принцип забезпечення підозрюваному, обвинуваченому, підсудному права на захист.
28. Адвокат-захисник у кримінальному процесі.

29. Документи, які підтверджують його повноваження.
30. Обов'язкова участь захисника у кримінальному процесі.
31. Порядок запрошення та призначення захисника.
32. Відмова від захисника та його заміна.
33. Права та обов'язки захисника.
34. Формування правової позиції захисника у кримінальній справі.
35. Участь захисника на стадії досудового слідства та дізнання.
36. Обов'язкова участь захисника у кримінальній справі
37. Адвокат – представник потерпілого, цивільного позивача і цивільного відповідача.
38. Форма участі представника в цивільному процесі
39. Складання адвокатом позовної заяви та інших документів.
40. Права та обов'язки представника позивача, відповідача під час судового розгляду цивільної справи.
41. Участь адвоката у досудовому врегулюванні господарських спорів.
42. Участь адвоката при вирішенні господарських спорів судами першої інстанції.
43. Апеляційне оскарження адвокатом судового рішення. Форма та зміст апеляції.
44. Участь адвоката під час розгляду справи судом апеляційної інстанції.
45. Касаційне оскарження адвокатом судового рішення. Форма та зміст касаційної скарги.
46. Участь адвоката у розгляді справи судом касаційної інстанції.
47. Оскарження адвокатом судового рішення в порядку виключного провадження, за винятковими та нововиявленими обставинами.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Здобувачі вищої освіти опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів та літератури; підготовка до семінарських занять; надання відповідей на тести по темам курсу; розв'язання кейсів; виконання реферату.

Поточне оцінювання здійснюється у вигляді демонстрації результатів навчання та оцінювання:

- усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- розв'язання задач, вправ тощо;
- захисту завдань самостійної роботи;
- виступу на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *екзамен*.

Форми вимірювання результатів навчання

Результат навчання*	Вимірювання кожного результату навчання
Демонструвати знання особливостей та тенденцій розвитку міжнародного публічного та міжнародного приватного права, права Ради Європи, права Європейського Союзу Ідентифікувати правову проблему за допомогою використання знань у сфері права, у тому числі міжнародного	Тестування під час семінарського заняття. Усне опитування.
Розуміти принципи використання теоретичних знань з міжнародного публічного права та міжнародного приватного права при вирішенні практичних завдань.	Тестування під час семінарського заняття. Усне опитування.
Демонструвати знання стосовно правового захисту прав та свобод фізичних та юридичних осіб, а також інтересів держави.	Тестування під час семінарського заняття. Усне опитування.
Аналізувати джерела міжнародного публічного права, джерела права у правових системах сучасного світу, джерела міжнародного приватного права.	Тестування під час семінарського заняття. Усне опитування.

Шкала оцінювання результатів навчання за навчальною дисципліною

№	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Шкала оцінювання ECTS	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Оцінка за розширеною шкалою Екзамен
1	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді.	Високий	A	5	Відмінно
2	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Добрий	B	4,5	Добре
3	Студент вміє зіставляти, узагальнювати,	Достатній	C	4	

				систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві; добирати аргументи для підтвердження думок.
				Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу; виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
4	3,5	D	Середній	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
5	3	E		Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
6	2	FХ	Низький	Фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
				Не задовільно

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою		Оцінка ECTS	90 – 100	A	відмінно	для екзамену	для заліку
Сума балів за всі види навчальної діяльності			82-89	B			
			74-81	C	добре		
			64-73	D	задовільно		заарховано
			60-63	E			
			35-59	FХ	незадовільно з можливістю повторного скідання	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не заарховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
			0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Європейська конвенція з прав людини (Кювенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року). Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. Амстердам-Київ, 1996. С. 12-17.
2. Конституція України: Принята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К.: Преса України, 2009. 80 с.
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <http://zakon2.gada.gov.ua/laws/show/про%20адвокатуру%20та%20адвокатську%20діяльність>
4. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. URL: <http://zakon2.gada.gov.ua/laws/show/про%20безоплатну%20правову%20допомогу>
5. Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи від 25 жовтня 2000 р. «Про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків».
6. Стандарти незалежності юридичної професії, прийняті Міжнародною асоціацією юристів у вересні 1990 р.

II. Наукова література

1. Вільчик Т. Міжнародні стандарти адвокатури: проблеми імплементації у національну правову систему / Вільчик Т., Святоцька В. *Право України*. 2019. № 12. С. 54-69.
2. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні: монографія. Харків: Право, 2015. 400 с.
3. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с.
4. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система. Монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.
5. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахуванням прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. О. Л. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
7. Основи адвокатури та адвокатської діяльності (Навч. посібник для підготовки до комплексного іспиту) / І. Назаров, Т. Вільчик, О. Овчаренко. Харків. Право 2019. 351 с.
8. Петков С. Книга Настільна книга адвоката. Участь адвоката в цивільному судочинстві. Законодавство, постанови пленуму, узагальнення судової практики, інформаційні листи. Центр навчальної літератури. 2019. 488с.
9. Петков С. Книга Настільна книга адвоката. Участь адвоката в цивільному судочинстві. Законодавство, постанови пленуму, узагальнення судової практики, інформаційні листи. Центр навчальної літератури. 2019. 488с.
10. Основи адвокатури та адвокатської діяльності (Навч. посібник для підготовки до комплексного іспиту) / І. Назаров, Т. Вільчик, О. Овчаренко. Харків. Право 2019. 351 с.
11. Скрабін О. М. Участь захисника у окремих кримінальних провадженнях: монографія. Запоріжжя: Просвіта, 2017. 380 с.

III. Додаткова література:

1. Бондар І. В. Кодекс поведінки адвокатів: роль та вплив на професію. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 148-151.
2. Вереша Р.В., Павленчик М.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. К.: Алерта, 2019. 462 с.
3. Вільчик Т. Б. Системи безоплатної правової допомоги у країнах Європейського Союзу. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 4. С. 414-417.
4. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні: монографія. Харків: Право, 2015. 400 с.
5. Вільчик Т.Б. Професійні права адвоката і гарантії адвокатської діяльності у країнах Європейського Союзу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. С. 143-147.
6. Сущенко В. М. Європейські та міжнародні стандарти правничої професії в контексті функціонування правової системи України. Наукові записки НАУКМА. 2016. Том 181. Юридичні науки.

URL: http://ekma.ir.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9893/Sushchenko_Yevropejski_ta_mizhnarodni.pdf?sequence=3&isAllowed=y

7. Ткаченко К. О. Засади адвокатської етики в сучасній Німеччині / К. О. Ткаченко. *Тіла науковий вісник*. 2017. Вип. 124. С. 237-240.

8. Фіолєвський Д. П. Адвокатура: підприємство. К.: Правова єдність, 2014.